

POSTANOWIENIE

Dnia 18 czerwca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z powództwa A. W.
przeciwko Z. Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w G.
o odszkodowanie z tytułu dyskryminacji w zatrudnieniu,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 18
czerwca 2024 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie
z dnia 22 marca 2022 r., sygn. akt III APa 20/21,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. nie obciąża powoda A. W. kosztami pełnomocnika
pozwanego w postępowaniu kasacyjnym,**
- 3. przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w
Lublinie na rzecz adwokata K. D. kwotę 3037,50 zł (trzy tysiące
trzydzieści siedem zł 50 gr.), powiększoną o stawkę należnego
podatku od towarów i usług, tytułem zwrotu kosztów
nieopłaconej pomocy prawnej, udzielonej z urzędu w
postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

W wyroku z dnia 22 marca 2022 r., sygn. akt III APa 20/21, Sąd Apelacyjny
w Lublinie – w sprawie z powództwa A. W. przeciwko Z. Spółce z ograniczoną

odpowiedzialnością w G. – oddalił apelację powoda od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Radomiu z dnia 25 maja 2021 r., sygn. akt VI P 2/20, w którym Sąd Okręgowy oddalił powództwo o odszkodowanie z tytułu dyskryminacji w zatrudnieniu.

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego powód zaskarżył skargą kasacyjną. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano, że: „1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne związane z rodzajem i charakterem obowiązków procesowych spoczywających na stronach procesu w sprawie roszczeń pracownika z tytułu dyskryminacji; 2) potrzeba wykładni przepisów prawnych wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, tj. art. 18^{3a}, art. 18^{3b} § 1 k. p., 18^{3c} § 1 k. p., art. 18^{3d} k. p. w związku z art. 300 kodeksu pracy i w związku z art. 6 kodeksu cywilnego z uwagi, na to, że z art. 18^{3b} § 1 k. p. poprzez ustalenie, jak rozłożony jest ciężar dowodzenia roszczeń pracownika z tytułu jego dyskryminacji w zatrudnieniu, tj. czy i jakie okoliczności pracownik ma udowodnić, czy też uprawdopodobnić oraz czy i jakie obowiązki dowodowe spoczywają na pracodawcy, a nadto: 3) oczywista zasadność skargi kasacyjnej w zakresie naruszenia art. 18^{3a}, art. 18^{3b} § 1 k. p., 18^{3c} § 1 k. p., art. 18^{3d} k. p. w związku z art. 300 kodeksu pracy i w związku z art. 6 kodeksu cywilnego z uwagi, na to, że z art. 18^{3b} § 1 k. p. wynika modyfikacja ogólnej zasady rozkładu ciężaru dowodu, który spoczywa na osobie wywodzącej z danego faktu skutki prawne (art. 6 KC w zw. z art. 300 KP). Dopiero bowiem po „uprawdopodobnieniu” zarzutu dyskryminacji pracodawca ma obowiązek udowodnienia, że zastosowane kryterium było obiektywnie uzasadnione. Ponadto pozornie neutralne kryterium „efektywności” zamieszczone w załączniku nr 1 do regulaminu wynagradzania z dnia 11 kwietnia 2016 r. stwarzało szczególnie niekorzystną sytuację dla pracowników korzystających z uprawnień przysługujących na podstawie ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (m. in. powód, J. S.), a tym samym stanowiło przejaw dyskryminacji pośredniej skutkującej m. in. niekorzystnym ukształtowaniem wynagrodzenia za pracę, pominięciem przy typowaniu na szkolenia podnoszące kwalifikacje zawodowe. Sąd Apelacyjny w Lublinie nie

dostrzegł jednak w tak rozumianym kryterium przejawów dyskryminacji pośredniej, co skutkowało oddaleniem apelacji.”

W odpowiedzi na skargę kasacyjną strona pozwana wniosła o nieprzyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania; ewentualnie - w razie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania - o jej oddalenie; w obu wypadkach o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego Z. w G. sp. z o.o. kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym, według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna powoda nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), potrzeba wykładni przepisów prawnych wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) oraz że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżący wykazał istnienie przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c.

Twierdzenia o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej skarżący wiąże z naruszeniem wskazanych przepisów prawa, na tle których jednocześnie – jak to określa skarga – pojawiają się zagadnienie prawne oraz sugerowana potrzeba wykładni.

Taka konstrukcja uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest wadliwa. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że przesłanki określone w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. wykluczają się, gdyż skarga kasacyjna nie może być uznana za oczywiście uzasadnioną, jeżeli o występowaniu tej przesłanki miałoby świadczyć naruszenie przepisów prawa, których wykładnia nasuwa tak duże wątpliwości, że konieczne jest ich wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy w ramach sformułowanego w tej sprawie zagadnienia prawnego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 2011 r., II PK 247/10, LEX nr 1274964). W postanowieniu z dnia 26 listopada 2013 r., I UK 291/13, LEX nr 1430990, Sąd Najwyższy wyraził stanowisko, że łączenie przesłanki oczywistej zasadności skargi z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, budzi poważne zastrzeżenia. W uzasadnieniu powołanego postanowienia Sąd Najwyższy podkreślił, że w dotychczasowym orzecznictwie Sąd Najwyższy zwracał już uwagę, że jednoczesne uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi występującymi w sprawie wątpliwościami prawnymi (zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawa) generalnie wyklucza możliwość oczywistej zasadności skargi. Jak wskazano w uzasadnieniu postanowienia z 21 października 2008 r., II PK 158/08, LEX nr 738506, przesłanki uzasadniające przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zawarte w pkt 1 i 4 art. 398⁹ § 1 k.p.c. wzajemnie się krzyżują i wykluczają możliwość przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania zarówno z uwagi na interes publiczny (pkt 1 powołanego przepisu), jak i prywatny skarżącego (pkt 4 powołanego przepisu). Trudno sobie bowiem wyobrazić sytuację, w której wyrok jest oczywiście wadliwy, a jednocześnie w sprawie występuje tak poważna wątpliwość prawna, że wymaga interwencji i rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy. Sąd Najwyższy w składzie rozpoznającym niniejszą skargę kasacyjną podziela przedstawione wyżej stanowisko judykatury w zakresie omawianej kwestii.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. (pkt 1.). Rozstrzygnięcie zawarte w pkt 2. niniejszego postanowienia ma podstawę w art. 102 k.p.c. O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu Sąd Najwyższy postanowił przy zastosowaniu § 16 ust. 4 pkt 2 w związku z § 15 ust. 1 pkt 2, § 8 pkt 6 w związku z § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z

dnia 14 maja 2024 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. z 2024 r., poz. 763).

[SOP]